

HAAR SCHATERLACH, DIE HAD ZE NOG OP HAAR LAATSTE DAG

vingers priemden door de klei heen. Creatief als ze was, schakelde ze over naar iets anders. Elke morgen draaide ze een bord, dat lukte haar nog met stijve vingers. Tot ook dat niet meer ging, en weer verlegde ze haar grenzen. «Ik ben een vogel zonder vleugels», schreef ze, maar de spirit bleef overeind.

Nora sloot zich niet af, maar liet de vrienden nu thuis komen, waar 'apero-time' de gelegenheid bij uitstek was om samen te zijn. Ging op reis en genoot, en overwon moeilijke momenten met een enorme dosis humor. Wat niet wegneemt dat ze zich heel bewust was van de situatie. «Als ik niet meer kan praten, dan hoeft het niet meer», bekende ze.

Die laatste grens, daar heeft ze zich aan gehouden. Want spreken werd zeer moeilijk, op sommige dagen zo goed als onmogelijk. Ze kreeg van de ALS-Liga een computer met spraaktechnologie te leen en we ontvingen een mailtje. «Helaba. Helemaal met mijn ogen getypt. Straffe kost!» Typisch Nora: het beste maken van de situatie, hoe hopeloos die ook lijkt. Die enorme geestkracht, daarvoor moet je van goeden huize zijn.

Nora nodigde vrienden uit voor 'apero-time', ging op reis en genoot. «Maar als ik niet meer kan praten, dan hoeft het niet meer», bekende ze. Die laatste grens, daar heeft ze zich aan gehouden

«Maar wat nu gaat volgen, is niet mooi meer», bekende Nora. Ze heeft daarop zelf het moment van haar dood bepaald. Nog in de lente, voor het begin van de schoolvakantie. Ik wist het, en ik beseft nu pas wat voor impact het heeft om de sterfdag te kennen van iemand die je graag ziet. Mijn hart krimpt als ik eraan denk hoe haar man Jean-Pierre en haar kinderen Kim, Jan en Soraya die datum zagen naderen.

Het afscheid met Nora en haar gezin staat voor altijd in het hoofd en het hart geprent van de vrienden die erbij mochten zijn. Zo warm, zo emotioneel. En wat zei Nora? «Ik ben gelukkig. Ik had nooit verwacht zoveel liefde te krijgen.» Natuurlijk is er gehuild, maar evenveel geknuffeld en gelachen. Want de humor was tot op het laatst Nora's ultieme wapen. Toen ze zag hoe de regen en de storm de tuin geselden, was haar commentaar: «Met zo'n weer kan ik morgen misschien niet eens vertrekken.» Waarop ze in een schaterlach uitbarstte.

'Nora Tilley verliest de strijd tegen ALS', lees ik nu op sommige sites. Mis, fout, verkeerd. Nora heeft dan wel de macht over haar spieren moeten afstaan, ze is tot de laatste snik zichzelf gebleven. Zoals ze zelf zei: «Ik heb gewonnen, niet het monster.»

Foto's RV, Ghyselink

Nora met 'Mr Eagle', haar mooie, sierlijke wandelstok met de kop van een adelaar. Later kwam er een rollator in huis, en een rolstoel. «Zolang ik mijn handen maar kan gebruiken», zei ze toen.

controle over en er was geen middel, geen remedie die haar adempauze gaf. Kan je je voorstellen wat het voor haar

betekende dat die handen ook wegvielen? Kommen kon ze niet meer draaien in haar atelier, haar niet te controleren

Als er iemand een prijs voor de kunst van het leven verdient, dan is dat Nora Tilley. «En toch maken we er een mooi verhaal van», zei ze me nadat ze in april vorig jaar van de dokters vernam dat ze de dodelijke ziekte ALS had. «Onmogelijk», dacht ik in eerste instantie, maar ik onderschatte mijn lieve vriendin. Ik onderschatte haar wilskracht en haar levenslust. En haar talent om het beste in zichzelf en in anderen boven te halen. Op het scherp van de snede leer je mekaar pas goed kennen.

Nora zat opgesloten in een lijf dat steeds minder naar haar zou luisteren. Toen ze dat vernam, tekende ze haar papieren voor euthanasie, een beslissing die haar gemoedsrust gaf.

Humor bleef altijd Nora's ultieme wapen. Toen ze zag hoe de regen en de storm de tuin geselden, was haar commentaar: «Met zo'n weer kan ik morgen misschien niet eens vertrekken»

Eerst weigerden haar voeten en benen dienst en moest ze afscheid nemen van het golfen. Vreselijk, maar Nora slikte de bittere pil door met een glas goede champagne. Er was nog zoveel dat ze wél kon doen. De mooie, sierlijke wandelstok met de kop van een adelaar bijgenaamd 'Mr Eagle' belandde in de paraplubak en er kwam een rollator en later ook een rolstoel in huis. «Zolang ik mijn handen maar kan gebruiken», zei ze toen. Die handen waarmee ze knuffelde, heerlijk kon koken, gedichtjes en teksten schreef en prachtige keramiek maakte. Want Nora mocht dan een knappe actrice zijn, ze had vele talenten. En omdat ze een perfectionist was, blonk ze ook uit in zowat al wat ze ondernam. De ziekte nam echter in een rotvaart de

Ontelbare rollen, altijd straf

• Als de mooie Irena deed Nora Tilley tienersblozen in 'Magister Maesius' (1974), de jeugdreeks van de toenmalige BRT die sciencefiction met middel-eeuwse avonturen verzoende.

• Ze raakte vooral bekend dankzij haar rol als 'dactylo' Carolien Van Kersebeke in de populaire BRT-dramareeks 'De Collega's' (1979).

• In 1983 vertolkte ze dorps- hoer Julie in de film 'Daar is een mens verdronken' van schrijver Ernest Claes.

• Met enkele andere acteurs uit 'De Collega's' speelde ze in 'Het Pleintje' (1986).

• Haar bekendste tv-rollen zijn die van Betty Van Ginderen in 'Thuis' (2005-2006), Claire De Ruyter in 'Familie' (1995-1996) en Samantha 'Sam' De Winter in 'Wittekerke' (1997 tot 2003).

• Nora Tilley speelde ook vele gastrollen. Haar laatste verschijning op tv was in 2010: toen speelde ze Isabelle Maerschallck in 'Aspe'.

Tijdens de opnames van de trailer van 'De Collega's 2.0' werd ze geconfronteerd met de eerste symptomen van ALS.

• In de theaterwereld was ze lang actief in het Mechels Miniatuur Teater, waar 'De Collega's' zijn oorsprong vond. Van 1998 tot 2006 was ze te

zien in het intussen ter ziele gegane Raamtheater.

• Haar laatste gastrol dateert van vorig jaar, in de film 'De Collega's 2.0'.